

Datum

7 april 2025

Onderwerp

VNG-inbreng debat klimaatakkoord GO 9 april

Geachte woordvoerders wonen,

U heeft 9 april uw debat klimaatakkoord gebouwde omgeving.

De VNG wil u namens gemeenten meegeven dat er forse handhavingstaken bij gemeenten worden belegd die zij niet kunnen uitvoeren. Dit heeft vervelende gevolgen voor de betaalbaarheid van de energierekening van huurders en de energiebesparingsdoelen in de utiliteitsbouw.

Ook komt er een enorme opgave in het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed zoals scholen niet van de grond. Onze kinderen leren slechter in tochtige, koude of veel te warme schoolgebouwen. Hier is geen geld voor, wat de kans op uitvoering klein maakt. Ondertussen kunnen gemeenten wel handavingsverzoeken ontvangen (van bijvoorbeeld ouders) waar ze verplicht naar moeten handelen maar tegelijkertijd geen verbetering kunnen waarmaken. Zo komt de uitvoeringspraktijk van gemeenten nog verder onder druk komt te staan.

Het gaat om:

1. Het uifaseren van EFG-labels van huurwoningen;
2. Minimale energieprestatie behalen van utiliteitsgebouwen via EPBD IV;
3. Verduurzamen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed zoals scholen

Hieronder lichten wij de drie punten toe.

1 EFG-labels uifaseren

Gemeenten staan volledig achter het uifaseren van slechte energielabels van huurwoningen (zowel sociaal als particulier). Beter geïsoleerde woningen maakt huurders onafhankelijker van schommelende energieprijzen. En het versterkt de bestaanszekerheid van een kwetsbare groep. Daarnaast biedt een minimale energieprestatie verhuurders duidelijkheid.

Het voornemen is om regels op te nemen in Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl), met als direct gevolg dat gemeenten deze moeten handhaven. Gezien de beperkte capaciteit en dekking van kosten voor gemeenten maar ook de enorme opgave die hiermee gepaard gaat verwachten wij dat dit niet actief zal gebeuren.

Wij willen daarom de mogelijkheid onderzoeken om handhaving niet automatisch bij gemeenten neer te leggen (via Bbl), maar landelijk te regelen en op die manier de handhaving efficiënter in te regelen, gemeenten te ontzien en geld te besparen.

We zien kansen voor een effectievere en efficiëntere implementatie met een landelijke uitvoeringsorganisatie (vanuit het rijk) als bevoegd gezag, met gebruik van de landelijke database voor energielabels. Zet niet 342 gemeenten aan het werk maar regel het landelijk.

- Wij roepen u daarom op om de minister te vragen eerst de landelijke alternatieven te onderzoeken en daarbij opties mee te nemen waarbij toezicht en handhaving landelijk wordt geregeld voordat het in het Bbl wordt vastgelegd.

2 Minimale energieprestatie van utiliteitsgebouwen behalen via EPBD IV

Vanuit de EPBD IV zal het Kabinet verschillende normen invoeren voor de minimale energieprestatie van utiliteitsgebouwen. Ook deze normen worden in het Bbl opgenomen met ook hier het directe gevolg dat de gemeente bevoegd gezag wordt.

- Ook hier vragen wij u de minister voor te leggen de mogelijkheid te onderzoeken om de handhaving bij anderen te beleggen dan bij de gemeenten of omgevingsdiensten (via Bbl).
- Kom met een duidelijk stimuleringsprogramma, in combinatie met een uitvoerbare handhavingsstrategie, voor de achterblijvers waarbij ook duidelijk wordt wie welke taken hierin gaan krijgen.
Als gemeenten hierin een taak krijgen moeten zij (via de VNG) tijdig hierbij betrokken worden zodat hun rol ook uitvoerbaar is en voldoende uitvoeringsmiddelen krijgen.

3 Verduurzamen maatschappelijk en gemeentelijk vastgoed loopt vast

Gemeenten staan met de EPBD IV ook voor het verduurzamen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed zoals scholen, maatschappelijke instellingen en buurthuizen voor een grote uitdaging. Vanuit de EPBD IV worden verschillende normeringen uitgewerkt.

Dit vastgoed moet grondig worden gerenoveerd en verduurzaamd. Zonder structurele financiering gaan gemeenten dit niet opvangen, zeker niet met het 'ravijn' in zicht. Veel naoorlogse, slecht presterende gebouwen vragen ook functionele verbetering, maar door bezuinigingen en afboekingen ontbreekt vaak het kapitaal.

Op 27 maart was er in de Kamercommissie OCW een rondetafelgesprek met de VNG over het Wetsvoorstel planmatige aanpak onderwijshuisvesting. [Ons position paper](#) gaat wat scholen betreft in op een passende bekostiging; heldere governance en een duurzame kennisinfrastructuur.

Vragen die u aan de minister kunt stellen zijn:

- Hoe ondersteunt de minister gemeenten zodat zij de verduurzamingsopgave toekomstbestendig kunnen uitvoeren en over voldoende structurele middelen beschikken?

Welke stappen zet de minister om gemeenten te helpen investeringsreserves op te bouwen voor renovatie en verduurzaming, gegeven de dreigende financiële krapte en de noodzaak van toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed?